

циано отъ страна на турското правителство сръбската и ромънска народности въ империята.

Нека видимъ какъ сръбитѣ си извоюваха черковни правдини въ Турция, и, слѣдователно, какъ се обособиха и признаха за отдѣлна народность тамъ, подготвяйки по тоя начинъ почвата на политическитѣ си аспирации въ „Източния“, респективно Македонския въпросъ.

Споредъ Хати Шерифа отъ 17 августъ 1830 год., който даваше на Сърбия полу независимостъ, „Митрополита и избранитѣ отъ народа епископи ще получаватъ инвеститурата си отъ Цариградския патриархъ безъ, обаче, да сж задължени да идатъ въ Цариградъ“ (чл. 17). Тѣй бѣгло скициранитѣ въ тоя членъ отношения между сръбската черква и патриаршията сж по-ясно прецизирани въ послѣдующия Хати-Шерифъ отъ 1838 г., който даваше и органическиятъ уставъ на новото княжество (чл. 57). Вече съ Санъ Стефанския миръ (19 февр. 1878 г.) и Берлинския договоръ (1 юли с. г.) Сърбия придобива пълната си политическа независимостъ и слѣдъ това трѣбваше да иска и черковната си автономностъ. Миланъ, (като князь до февруари 1882 г.) и сръбския митрополитъ обръшатъ се официално за тая цѣль до Цариградската патриаршия. И дѣйствително, патриарха Иоакимъ III, съ съгласието на Синода, удовлетворява сръбското искане съ Тѣмосъ отъ 1879 г. Патриаршията нѣмаше за какво да се бои отъ сръбското автокефално православие за каузата на елинизма, защото Сърбия бѣ далечъ отъ считанитѣ за „грѣцки“ покрайнини, а ако евентуално то се разширеше съ претенции въ самата Турция, — тя би го използувала срѣщу опасната ней българска черква, — както и стана. Тѣй може да се обѣсни готовността на Фенеръ въ обдаряването сръбитѣ съ автокефална черква въ самата Сърбия и съ черковни правдини въ Турция, респективно Македония, — нѣщо което не се повтори тѣй лесно съ Ромъния и ромънитѣ въ Турция, защото патриаршията въ Епиръ, Тесалия и Македония разчиташе на не малко ромъни (куцовласи-гъркомани), като клинъ между истинскитѣ гърци и българитѣ — екзархисти.

Въпросния Тѣмосъ отъ октомври 1879 год. гласеше (вжъ все de Jehau, op. cit., p. 177): „Православната черква на княжество Сърбия . . . , съ всичкитѣ си епархии и